

Stanovisko Výboru regionů zlepšování energetické účinnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií

(2009/C 76/11)

VÝBOR REGIONŮ

- poukazuje na skutečnost, že řešení změny klimatu je jedním z nejdůležitějších politických úkolů, který v nadcházejících letech čeká místní a regionální orgány;
- věří, že ke splnění ambiciózních cílů pro rok 2020 je třeba zajistit, aby byla řešení na bázi IKT dostupná a plně rozšířená;
- zdůrazňuje, že IKT hrají významnou roli při provádění strategie EU pro udržitelný rozvoj. Mají kladný vliv na rozvoj prostřednictvím nových technologických a obchodních inovací a podporují strukturální změny ve využívání přírodních zdrojů za pomoci těch neúčinnějších inteligentních a čistých postupů;
- upozorňuje na skutečnost, že IKT disponují obrovským potenciálem na zlepšení energetické účinnosti, který zvyšuje konkurenceschopnost Evropy a podporuje obchodní příležitosti na místní a regionální úrovni;
- připomíná, že místní a regionální orgány mají k dispozici několik nástrojů, s jejichž pomocí mohou plně využívat možnosti IKT při zvládnání změny klimatu, jsou to např. závazky a pravomoci v oblasti územního plánování, dodávek energie, stavebnictví a dopravy;
- navrhuje, že v souvislosti s evropskou akcí zaměřenou na energetickou účinnost by se mohla uspořádat výstava a zorganizovat soutěž pro místní a regionální orgány o nejlepší projekty energetické účinnosti využívající IKT. Výbor je připraven zapojit se jak do výstavy, tak do samotné akce; Komise by spolu s Výborem regionů a dalšími zainteresovanými stranami mohla vypracovat praktickou příručku o tom, jak mohou místní a regionální orgány využívat IKT ve svých plánech pro zvládnání změny klimatu.

Zpravodaj: Risto KOIVISTO (FI/SES), předseda regionální rady Tampere

Odkaz

Zlepšování energetické účinnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií
KOM(2008) 241 v konečném znění

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

Obecné připomínky

1. poukazuje na skutečnost, že ve svých nedávných stanoviscích označil řešení změny klimatu za jeden z nejdůležitějších politických úkolů, který v nadcházejících letech čeká místní a regionální orgány;

2. podporuje Radou stanovené cíle – do roku 2020 snížit emise o 20 % v porovnání s hodnotami z roku 1990, zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů v celkové energetické spotřebě EU na 20 % a realizovat 20 % úsporu ve spotřebě energie v EU oproti odhadům;

3. je s Komisí zajedno v tom, že ke splnění ambiciózních cílů pro rok 2020 je třeba zajistit, aby byla řešení na bázi IKT dostupná a plně rozšířená;

4. opakuje svůj dříve vyslovený názor, že se energetická účinnost musí stát prioritou při veškerém rozhodování v rámci evropské energetické politiky; s potěšením proto konstatuje, že Evropská komise ve svém sdělení prohlašuje, že chce zvýšit účinnost výroby a distribuce energie a obchodování s ní využitím IKT;

5. vzhledem k tomu, že Výbor ve svých stanoviscích k nedávným iniciativám Komise i2010 konkrétně upozorňoval na sociální a ekonomické rozměry IKT, konstatuje s potěšením, že Komise nyní environmentální aspekty informační společnosti zohledňuje;

6. zdůrazňuje, že IKT hraje významnou roli při provádění strategie EU pro udržitelný rozvoj. Mají kladný vliv na rozvoj prostřednictvím nových technologických a obchodních inovací a podporují strukturální změny ve využívání přírodních zdrojů za pomoci těch neúčinnějších inteligentních a čistých postupů;

7. upozorňuje na skutečnost, že IKT disponují obrovským potenciálem na zlepšení energetické účinnosti, který zvyšuje konkurenceschopnost Evropy a podporuje obchodní příležitosti na místní a regionální úrovni;

Úloha místních a regionálních orgánů

8. je přesvědčen, že Komise učinila správný krok, když jako prioritu stanovila spolupráci s městskými komunitami při ověřování a testování nápadů a získávání podnětů z jejich strany a domnívá se, že je tento přístup plně v souladu s dřívějšími připomínkami Výboru ke strategii i2010;

9. je přesvědčen, že iniciativy na podporu strategie EU i2010 s nejvyšší mírou kreativity a inovačního ducha mohou vzejít právě z místní a regionální úrovně správy, což je pochopitelné vzhledem k jejich praktickým potřebám;

10. připomíná, že místní a regionální orgány mají k dispozici několik nástrojů, s jejichž pomocí mohou plně využívat možnosti IKT při zvládnutí změny klimatu, jsou to např. závazky a pravomoci v oblasti územního plánování, dodávek energie, stavebnictví a dopravy;

11. konstatuje, že místní a regionální orgány již běžně využívají IKT v mnoha činnostech, což má za následek snížení spotřeby energie a emisí. Jde např. o tyto činnosti:

— osvětlení veřejných prostor. Lze např. využívat textové zprávy či internet k rozsvícení světel na venkovních sportovních zařízeních po stanovenou dobu a pouliční osvětlení lze regulovat automaticky v závislosti na měnících se potřebách;

— regulaci vytápění, klimatizace a osvětlení v budovách. Technologie hrají obzvláště důležitou roli v budovách, které využívají hodně energie, např. plaveckých bazénech;

— dozor nad budovami a dalšími veřejnými prostory na dálku. Touto cestou lze rovněž získávat informace o využití energie v budovách a jeho změnách;

— ekologičtější systémy dopravní kontroly, jako příklad uveďme světelnou dopravní signalizaci reagující na změny v dopravním provozu a systémy poskytující informace o dopravních zácpách;

— zvýšení konkurenceschopnosti veřejné dopravy. Mnohé místní orgány již nabízejí jízdní rády aktualizované o údaje v reálném čase založené na systémech lokalizace a prodej jízdenek po internetu;

- rozvoj místní logistiky. IT je možno využít ke kombinování operací v dopravě a různých mobilních služeb v rámci jedné lokality, čímž lze snížit celkové emise a ekologicky optimalizovat trasy;
- zvyšování informovanosti spotřebitelů. Měření na dálku lze využít k poskytování informací spotřebitelům v reálném čase, takto lze pomocí interakce zlepšit energetickou účinnost a snížit emise;
- výrobu a distribuci energie, kde se již IT využívá při kontrole procesů;

12. souhlasí s návrhem Komise, aby byla společností IKT přiznána vedoucí úloha při realizaci strukturální změny zaměřené na zmenšení uhlíkové stopy IKT;

13. upozorňuje na skutečnost, že IKT znamenají pro místní a regionální orgány skvělou příležitost jak zvýšit produktivitu, zlepšit své služby a současně omezit spotřebu energie a emise. Nutným předpokladem k využití těchto příležitostí však často bývá širší strukturální reforma správní praxe, zahrnující například:

- flexibilnější práci, díky níž se zvýší podíl práce na dálku;
- nahrazení papírových dokumentů elektronickým zpracováním dat se současnou reformou interních i externích postupů;
- poskytování širokého okruhu služeb pokrývajících různá odvětví a organizace, služby jsou soustředěny do jednoho správního místa blízkého veřejnosti. Takto je možné veřejnosti poskytovat podrobné odborné posudky a např. tlumočnické služby prostřednictvím videokonferencí;

14. prohlašuje, že evropské místní a regionální orgány a jejich sítě se rády v oblasti IKT zapojí do konzultací a postupů založených na spolupráci zaměřených na energetickou účinnost a do šíření osvědčených postupů;

15. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy navrhla přiměřené modely financování, které zároveň zohlední potřeby místních a regionálních orgánů, a upřednostňovala ve všech zdrojích financování energetickou účinnost obecně a zejména řešení založená na IKT;

Další připomínky

16. má za to, že se sdělení mělo zabývat také dopravou, a to přesto, že již probíhá několik iniciativ v tomto odvětví. Doprava je jednou z oblastí, kterým je potřeba věnovat pozornost v počátečním stadiu, neboť v ní lze dosáhnout velkých úspor, je možné v ní uplatnit mnohé aplikace IKT a pro místní a regionální správu má klíčový význam;

17. souhlasí s Komisí, že je důležité podporovat rozvoj počítačů s nižší spotřebou energie a vyzývá rovněž Komisi, aby investovala do rozvoje postupů, které umožní efektivnější další využití tepelné energie, která se generuje ve velkých počítačových místnostech;

18. v souvislosti s připomínkami Komise o potenciálu IKT pro energetickou účinnost Výbor upozorňuje na významný dopad, který má výroba, doprava a destrukce IT výrobků na ekologickou stopu tohoto odvětví, a považuje za důležité, aby se k tomuto dopadu hledala protíváha prostřednictvím dobrovolných dohod a v nutných případech i pomocí předpisů;

19. navrhuje sestavit obecné pokyny pro rozvoj výzkumu energetické účinnosti využitím IKT, aby bylo možné lépe soustředit prozatím roztržštěné evropské, státní a regionální zdroje na společné cíle;

20. zdůrazňuje význam spotřebitelsky orientovaného výzkumu a je přesvědčen, že nezbytným předpokladem jeho úspěchu je úzká spolupráce mezi vědeckým výzkumem, podniky IKT a dalšími společnostmi, výrobci energie, místními a regionálními orgány a spotřebitelskými organizacemi;

21. vzhledem k tomu, jak jsou místní a regionální orgány významné pro zlepšení energetické účinnosti, Výbor vyzývá, aby jim byla svěřena klíčová úloha v rámcovém programu EU pro výzkum a v podobných vnitrostátních programech a především v rozsáhlých pilotních projektech sledování ekologické stopy IKT, které jsou ve sdělení zmíněny;

22. je znepokojen skutečností, že přes význam této problematiky nebylo dostatečně investováno do zavádění inovací formou široce dostupných tržních produktů a služeb a poukazuje na to, že místní a regionální orgány mohou kromě své průkopnické činnosti při využívání inovací také nabídnout podnikům v tomto sektoru příznivé ekonomické zázemí;

23. považuje chybějící společné standardy za značný problém pro růst trhu, zejména v technologických oblastech úzce souvisejících s místní a regionální správou, jako jsou např. inteligentní systémy kontroly budov, kontrola osvětlení a dopravní systémy. Důsledkem chybějících standardů je technická nefunkčnost, omezená tržní konkurence a zpomalení veřejných zakázek;

24. poukazuje na to, že prioritním oblastem uvedeným Komisí chybí standardní metody měření, které by místním a regionálním orgánům umožnily posoudit užitečnost různých řešení;

25. konstatuje, že distribuovaná výroba energie na místní a regionální úrovni se z hlediska výroby energie a z bezpečnostního hlediska jeví jako vhodný přístup, který rovněž umožňuje zkombinovat různé výrobní prostředky. Proto plně souhlasí s plánem Komise zlepšit výměnu informací a osvědčených postupů v nových obchodních modelech distribuované výroby založených na IKT a investovat do souvisejícího výzkumu a vývoje;

26. poukazuje na skutečnost, že sdělení opomíjí podporu ekologických IKT ve veřejných zakázkách a vyzývá, aby byly vytvořeny postupy, které by oproti současné situaci snáze umožňovaly místním a regionálním orgánům upřednostňovat energetickou účinnost ve veřejných zakázkách, zejména při zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi, a související vývoj IKT;

27. vítá poznámku, která je ve sdělení obsažena, a podle níž Komise očekává úzkou spolupráci s Výborem regionů a navrhuje následující:

- v souvislosti s evropskou akcí zaměřenou na energetickou účinnost by se mohla uspořádat výstava a zorganizovat soutěž pro místní a regionální orgány o nejlepší projekty energetické účinnosti využívající IKT. Výbor je připraven zapojit se jak do výstavy, tak do samotné akce;
- Komise by spolu s Výborem regionů a dalšími zainteresovanými stranami mohla vypracovat praktickou příručku o tom, jak mohou místní a regionální orgány využívat IKT ve svých plánech pro zvládnání změny klimatu;

28. navrhuje, aby ve svém příštím sdělení o IKT a životním prostředí, plánovaném na jaro 2009, Komise:

- rozšířila záběr sdělení z energetické účinnosti na udržitelný rozvoj;
- doplnila sdělení o konkrétní akční plán obsahující specifické cíle, opatření a termíny;
- věnovala pozornost novým oblastem, alespoň dopravě a potřebným změnám ve veřejných administrativních postupech;
- zvažila úlohu a potřeby místní a regionální správy.

Hlavní názory Výboru regionů

29. Výbor již dříve poukazoval na to, že energetická účinnost a větší využití energie z obnovitelných zdrojů musejí být

klíčovým prvkem evropské energetické politiky. Mohutnější investice do IKT podporující energetickou účinnost umožňují místním a regionálním orgánům zvládnout změnu klimatu, zvýšit distribuovanou výrobu energie, snížit spotřebu energie a poskytují místním společnostem nové obchodní příležitosti.

30. Výbor přikládá velký význam plánům Komise využít zkušenosti městských komunit při ověřování a testování nápadů a pracovat společně s těmito komunitami a existujícími sítěmi místních a regionálních orgánů. Vzhledem k mnoha funkcím, které místní a regionální orgány zastávají (např. funkci regulačního orgánu, spotřebitele, poskytovatele služeb, uživatele a dodavatele energie, iniciátora, experta a zadavatele pokynů), mají mnoho důvodů k tomu, aby bezvýhradně podporovaly plné využití IKT v úsilí o zvýšení energetické účinnosti. Výbor se bude snažit využít všech prostředků, které má k dispozici, ke zlepšení informovanosti o těchto příležitostech mezi městskými komunitami a sítěmi místních a regionálních orgánů a bude je povzbuzovat, aby se zapojily do procesu partnerství.

31. Výbor doufá, že Komise vynaloží větší úsilí na vytvoření standardů v tomto oboru, aby měly místní a regionální orgány přístup k produktům s lepší interoperabilitou. Standardizace a kritéria kvality také pomáhají rozvoji konkurence na trhu a usnadňují orgánům nákup produktů, které mají příznivý dopad na energetickou účinnost.

32. Místní a regionální orgány by jako součást své sdílené odpovědnosti za životní prostředí mohly s podporou EU a členských států na sebe vzít roli průkopníka a jít ostatním příkladem při využívání IKT ke zlepšení energetické účinnosti. Součástí tohoto průkopnického přístupu by bylo navázání nových partnerství se společnostmi IKT a výrobci energie, realizace inteligentních energeticky hospodárných veřejných budov, zavedení inteligentního osvětlení veřejných prostor a zvýšení energetické účinnosti ve správě a poskytování služeb.

33. Výbor navrhuje, aby Evropská komise ve svém příštím sdělení o této problematice zveřejnila akční plán EU pro využívání IKT na podporu udržitelného rozvoje. Výbor je přesvědčen, že je nezbytné, aby do celkové analýzy byla zahrnuta také doprava a aby součástí akčního plánu byla podrobná e-strategie pro snížení emisí oxidu uhličitého, kvantitativní odvětvové cíle pro tyto emise a opatření, která EU a členské státy mají přijmout, aby tyto cíle splnily. Dále by v analýze měly být určeny ukazatele pro sledování pokroku.

V Bruselu dne 27. listopadu 2008

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE